

PLF-mytt

PERSON- och LOKALHISTORISKT FORSKARCENTRUM OSKARSHAMN

Många besökare på släktforskar dagarna och föreningsmötet

Intresset för släktforskning håller i sig

PLF hade en egen monter, där vår databas som vanligt väckte det största intresset. Intresset var så stort att Britt Maria kunde sälja ett 50-tal CD-skivor. Den nyligen uppdaterade CD-3-skivan var naturligtvis mest efterfrågad. Sam och Britt Maria fick god hjälp av Sven-Åke Fogelqvist, Inga Linde och John-Olof Dillström. På bilden till höger ses de tre förbereda sig inför lördagens anstormning.

PLF skickade också en representant till ordförandekonferensen, en till redaktörskonferensen och tre till riksstämman.

En gång om året arrangerar Släktforskarförbundet släktforskar dagar i någon svensk stad. Det är en verksamhet, som blir allt större för varje år som går. I år hade turen kommit till Gävle. Den 25-26 augusti hade omkring 5 000 personer samlats i Högskolans lokaler. Ungefär 100 olika släktforskarföreningar från hela Norden visade upp sin verksamhet, och ofta var det trångt vid de olika montrarna. Förutom utställningarna hade Släktforskarförbundet sin årliga stämma, och man kunde också besöka ett 30-tal högtintresanta föredrag.

Intresset var också stort för det föreningsmöte, som PLF höll på Stabygården den 8 september. Ett 50-tal personer hade infunnit sig. Efter mötet förflyttade sig deltagarna till Gillberga, där Christina Dannesäter visade och berättade om ett järnåldersgravfält uppe på en rullstensås. Sällskapet besökte också den gamla bykärnan, och vid en kaffepaus i Lars Alldéns trädgård på Munklyckan berättade värden själv om det Laga skiftet.

På bilden till vänster berättar Christina vid lunchen på Stabygården om dagens program.

Kallelse

PLF i Oskarshamn håller Föreningsmöte

lördagen den 17 november klockan 12.00
i Samlingssalen, Kalmar Stads-Bibliotek,
Tullslätten 4, Kalmar

Efter föreningsmötet omkring kl 12.30 är alla välkomna

Då demonstrerar vi hur man söker förfäder och andra
släktingar på olika CD-skivor och internet.

PLFs CD-skivor finns till försäljning

Välkomna Styrelsen

PLF:s styrelse och uppdrag under verksamhetsåret 2012/2013

Namn	Uppdrag	Telefon	E-post
Sam Blixt	ordförande, dataansv.	0491 - 151 28	sam.blixt@telia.com
Anders Thunberg	v. ordf, redaktör	0491 - 76 64 11	anders.0491766411@telia.com
Leif Rydström	sekreterare	0499 - 131 88	leif.rm@telia.com
Edith Carlsson	v. sekr., ansv. brevfr.	0491 - 930 14	elga@telia.com
Anders Rotviker	kassör	0491 - 620 11	anders.rotviker@telia.com
John-Olof Dillström	v. kassör	0491 - 919 22	j-o.d@hotmail.com
Britt Maria Ekstrand	ansv. mailfrågor, dataansv.	0491 - 186 55	bm.ekstrand@telia.com
Birgitta Dahleman	biblioteksansvarig	0491 - 181 01	b.dahleman@hotmail.com
Gunnar Håkansson	styrelseledamot	0491 - 175 83	gunnar.hakansson@telia.com
Ingvar Andersson	suppleant	0491 - 183 59	tw975@telia.com
Ulf Waltersson	suppleant	0490 - 720 68	ulf@waltersson.com
Sven-Åke Fogelqvist	suppleant	0491 - 154 93	fogelqvist.sven-ake@hotmail.se
Ingvar Karlsson	valberedning	0491 - 180 22	ikn@telia.com
Bernt Johansson	valberedning	0491 - 333 65	bejo2@tele2.se
Christina Dannesäter	valberedning	0491 - 240 47	christina.dannesater@hogsby.net
Morgan Corneteg	hemsida och CD-skivor	0491 - 774 38	morgan.corneteg@telia.com

PLF-nytt, medlemstidning för Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum, Oskarshamn.

Utkommer fyra gånger per år. Upplaga 1 900 exemplar.

Manus till artiklar och andra skriftliga bidrag sändes till

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

eller **E-postadress: anders.0491766411@telia.com**

PLF har också en hemsida **www.plfoskarshamn.se**

Bidrag kan också sändas till e-postadress: **info@plfoskarshamn.se**

Utdrag ur artiklar får göras med angivande av källa och författare.

PLF-nytt nr 104 utkommer den 23 januari 2013

I redaktionen: Anders Thunberg (ansvarig utgivare). Övriga styrelsemedlemmar deltar i det redaktionella arbetet.

Ordföranden har ordet

Vid släktforscardagarna i Gävle talade chefen för riksarkivets släktforskningsmaterial, SVAR, Anders Nordström.

Det var mycket intressant, eftersom han vid ordförandekonferensen i Örebro 2010 talade om att man skulle försöka göra SVAR:s arkivmaterial fritt tillgängligt för alla. Hur det blir får vi kanske veta så småningom. Det skulle kosta Riksarkivet tolv miljoner kronor per år att göra detta. Däremot är det troligt att skolor och bibliotek får använda materialet fritt.

En annan viktig sak som framfördes både på ordförandekonferensen och riksstämman var att vi måste arbeta för att socknarna skall vara kvar som indelningsgrund för befolkningen och inte kommunerna, som någon myndighet vill.

Föreningsmötet i Staby, Högsby med efterföljande utflykt till Gillberga i Högsby blev mycket uppskattat. Lars Alldén, Christina

Dannesäter, och Per Hansson med flera berättade mycket intressanta saker om framför allt Gillberga. Detta får vi tacka dem för. Vi tänker ha även nästa föreningsmöte utanför Oskarshamn, nämligen i Kalmar Bibliotek. Där kommer vi att ha demonstration av hur man hittar personer på både CD-skivor och Internet. Vi kommer även att sälja våra CD-skivor.

Den nya versionen av CD-skivan CD-3, som omfattar södra delen av Kalmar län, grannförsamlingarna i Kronobergs län, samt ett tjugotal församlingar i Blekinge, har rönt stor uppmärksamhet och uppskattning. Vi vill tacka alla, som hjälpt till med registreringen av uppgifterna för denna skiva. Vi kommer nu att intensifiera arbetet med den tredje versionen av CD-2, och i samband med detta vill vi ha hjälp med registreringen av framförallt socknarna i östra halvan av Jönköpings län.

Sam Blixt

Köp PLFs CD-skivor

CD 1 omfattar 50 socknar i Östergötland och norra Kalmar län
CD 2 Omfattar mellersta Kalmar län och östra Jönköpings län
CD 3 omfattar södra Kalmar län och trettio socknar i Blekinge och Kronobergs län
CD 4 omfattar hela Öland

OBS Ny version av CD-3!

För mera detaljer om innehållet och hur Du betalar, gå in på <http://plfoskarshamn.se/> och klicka på "CD-skivor", eller <http://samblixt.se/PLF/CDskivor.htm>

Priset på skivorna är 400 kr/st - för PLF-medlemmar 300 kr/st
PLF-medlemmar, som har köpt Version 1 och därefter varit medlemmar hela tiden betalar endast 150 kr för Version 2 om de anger både medlemsnummer i PLF och serienummer på gamla versionen av CD-1, CD-2, CD-3 respektive CD-4
Plus giro 40 09 38-7 eller bankgiro 386-0475

Observera! Glöm ej portot som är 35 kr/försändelse
PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

Demonstrationer av PLF's databas och CD-skivor har skett vid släktforscardagarna i Gävle 25-26 augusti, samt vid upptaktsmöte för Misterhults PRO i Västra Gård, Fårbo den 30 augusti och för Kalmar Regimentes Pensionärer i gamla PLF-lokalen, Oskarshamn den 12 september.

PLF:s medlemsmöte i Högsby

Lördagen den 8 september höll PLF medlemsmöte på Stabygården i Högsby. Efter ett välbesökt möte, där ca. 50 personer deltog, berättade Christina Danne-säter om Staby gårds historia. Hon berättade att Staby nämns första gången år 1299. År 1352 hölls kungligt råfsteting i Staby. Från 1447 ägde Vadstena kloster två gårdar i Staby, som år 1502 sammanslås till en gård. På 1550-talet bestod Staby av fyra gårdar, en skattegård, en gård ägd av Vadstena kloster, lagd under Högsby gård och två frälsegårdar. Den ene ägd av Gabriel Christersson Oxenstierna, död 1585, och den andra av Verner Slatte, död 1566. År 1568 står hans son Erik Slatte som ägare till gården.

Vid Älvsborgs lösen 1571 betalar Ingrell i Staby 2,5 lod silver och 10 öre, klosterlandbon Per Anundsson betalar 18 daler och 7 öre, Erik Slattes landbo Per Olsson betalar 1 stång guld, värd 16 daler, 8 daler och 1 öre, herr Gabriels landbo Jon Svensson betalar 5 daler och 3 öre. Skattegården i Staby blev år 1581 krögarehemman och 1590 nämns Ingrell som krögare. År 1585 övertar Bengt Slatte den ena frälsegården, medan den andra gården övertogs av fru Beata till Steninge. Under Kalmarkriget 1612 nedbrändes hela byn i Staby jämte flera andra byar i Högsby socken av danskarna. Det kom att dröja fem år innan gästgiveriverksamheten kunde återupptas i Staby. Bengt Bagge köpte gården 1639, som redan 1646 åter blev krono. År 1652 förlänades Staby krögare gård och kronogården, den forna klostergården, till generalen Robert Douglas. Men redan 1655 reducerades gårdarna eftersom den ena var anslagen till gästgiveriets underhåll och den andra var länsmansboställe. Gästgivaregården sammanslogs några år senare med kronogården till en gård, nr. 1.

Kronogården i Staby, nr. 2, Det forna frälsehemmanet hade Bengt Bagge köpt av kronan 1639 tillsammans med en skattegård i samma by. Han bortbytte den redan 1643 till kronan. Gården indelades av indelningsverket som infanterifältskärens lön år 1690.

Staby nr. 3 ägdes på 1630-talet av Ingeborg Bengtsdotter Oxenstierna, gift med Nils Bielke, död 1639. Gården övertogs sedan av sonen Gustaf Bielke, död 1661. Näste ägare till gården var Bengt Skytte och efter hans död 1683 förvärvades gården av Erik Lovisin, död 1693. Dennes son Jakob Lovisin bortbytte gården till kronan 1721.

Staby gästgivaregård låg vid Stockholmsvägen, som Gustav Wasa låtit anlägga som kungsväg på 1500-

talet. Vägen var länge smal, backig och krokig och låg delvis på annan plats än nu. Förbi Högsby samhälle fortsatte den över Frövi och följde sedan ån över Snuggan - Smällen - Ytterby - Valåkra - Gösebo mot Mörlunda. På denna väg ryckte danskarna fram under Kalmarkriget. Mellan Smällen och Ytterby ligger Danska Stäket, där många danskar dränktes under deras återtåg 1612. Vägen flyttades efter 1730 till sitt nuvarande läge förbi Berga och Hanåsa och år 1737 fick vägen vackra milstolpar av Ölandssten, av vilka några ännu finns kvar. På 1800-talet sänktes den höga backen vid Hanåsa.

Staby gästgivaregård var först belägen inne i byn, där krögaren även upplät lokaler för tinget, som brukligt var på den tiden. Vid den tiden var gästgiverirörelsen i Staby av ganska stor omfattning och utökades ytterligare, när ett militärt övningsfält förlades till Staby. Till tinget kom mycket folk, som behövde mat, logi, skjut-sar och inte minst öl och brännvin, som då hade en strykande åtgång. År 1827 uppsattes en pampig gästgiveribyggnad vid stora vägen.

På 1900-talet blev järnvägar och bilarnas genombrott en svår konkurrent till gästgiveriskjutsarna. Lägena vid allmänna vägar kunde inte hävda sig mot hotell och kaféer vid samhällen och järnvägsstationer, och när Staby gästgivaregård omkring 1917 upphörde med verksamheten var gästgiveriets epok ett avslutat kapittel. Byggnaden brann ner år 1939, men hade då inte använts till sitt ursprungliga ändamål på flera år.

Första tingsplatsen i häradet, som man har någon kännedom om, har varit förlagd i närheten av Tingebros norra strandfäste. I mitten av 1500-talet flyttades tingsplatsen till Staby gästgivaregård. Vid tingshuset fanns ett fångehus, där brottslingarna skulle hållas i förvar. Den gamla byggnaden nere i byn blev i början på 1800-talet utdömd som dålig och otidsenlig, och därför lät

Lars Alldén berättar

man ansöka om att uppföra en ny byggnad. Den gamla tingshusbyggnaden finns ännu kvar och tjänstgör som spannmålsmagasin på Staby gård. År 1834 byggdes det nya tingshuset på en ny plats intill den stora landsvägen som leder mot Kalmar. Denna byggnad tjänstgjorde som tingshus fram till 1917, då ett nytt och tidsenligt tingshus uppfördes på en vackert belägen plats invid Emån i Högsby samhälle. Det gamla tingshuset i Staby såldes till en lantmannaförening och användes till en lantmannaskola. När denna förening upphörde på 1950-talet, blev byggnaden en lanthushållsskola. I gästgivaregården var en poststation inrymd under åren 1845 - 1861, varefter den flyttades till Hornsberg i Högsby samhälle.

Karl XI utfärdade 1680 en förordning om militärens exarcerande. Regementscheferna skulle en gång i månaden hålla kompanimöten och en gång om året sammankalla sina regementen på slät och tjänlig plats. Dessa regementsmöten skulle pågå i minst 14 dagar, helst i augusti. Kalmar regemente ville få en bestämd samlingsplats för regementet. Efter en del förslag bestämdes att Staby skulle bli förläggningssort, eftersom orten erbjöd en liten arme all bekvämlighet, att dess like knappt finns i Småland.

Kung Karl XI mönstrade och övade personligen Kalmar regemente och Smålands kavalleriregemente på Högsby ängar den 23 augusti 1688 och den 10 augusti 1692. Varje soldat skulle av rothållarna förses med kost för tre veckor samt för marschdagarna. Kungen kom till Högsby dagen innan, där han tog kvarter hos kyrkoherde Nicolaus Wallerius, som låtit uppätta en liten gäststuga på gården. Mönstringarna resulterade i många upptäckta brister, både för gamla knektar och bristfällig mundering. År 1697 skulle en ny mönstring hållas i Staby, men kungen blev sjuk och avled det året.

Greve Magnus Stenbock höll regementsmöte i Staby sommaren 1699. Mötet pågick i tio dagar. Under större

delen av 1700-talet hölls regementsmöten vid Staby. Bestämmelser angående trossbodrar för varje kompani utkom 1772, och då fick Livkompaniet sin trossbod i Staby. Den ombyggdes 1864, som tavlan på gaveln visar. Genom storskiftesdelning 1782 blev Staby otjänlig som mötesplats för regementet, och kungen samtyckte till förflyttning av regementets mötesplats till Hultsfred. En minnessten restes på Staby backe år 1928.

Byvandringen fortsatte till Gillberga, Christina Danne-säter berättade om järnåldersbyn, som fanns på åsen utmed Emån för cirka 1500 år sedan. Jarlen Eren-gisle Sunesson donerade mark i Gillberga till Vadstena munkkloster 1378 och än idag finns denna så kallade Munkelycka kvar i byn. Lars Alldén berättade om laga skifte i Gillberga åren 1862 - 1864. Det omfattande protokollet innehåller flera hundra ortsnamn, som fanns med när lantmätnarna utvärderade 2600 tegar och markområden. Under vissa protester fick ett 20-tal bönder nya och sammanhängande marker i Gillberga, vilket var den mest omfattande förändringen i byn.

Här låg en gammal järnåldersby

Vandringen fortsatte till Lars Alldéns stuga, som folkskolläraren Carl Hagström fick bygga några år efter att laga skiftet hade genomförts. Han berättade att folkskolläraren i likhet med flertalet av byns bönder fick flytta ut från den gamla bykärnan och bosätta sig på nya tomter. Gillberga sträcker sig numera två kilometer på åsen mellan Ekeby och Ruda.

Vid Lars Alldéns stuga berättade Per Hansson om Erikshjälpens grundare Erik Nilsson. Han berättade att i en av dessa nybyggda stugor föddes Erikshjälpens grundare, nämligen blödarsjuke Erik Nilsson. Därefter visades en klippbok med bilder på Gillberga soldattorp. Vid byvandringen hann deltagarna med att dra björk, alltså den gamla traditionen vid giftermål. Sammanfattningsvis blev det en mycket intressant dag för dem som valt att delta i byvandringen i Gillberga.

Anders Rotviker

Emil Waernqvist och Amanda Waernqvist och deras "saga"!

Gittane CarlssonBock

Jag söker berättelser om Oskarshamn förr i tiden, och då i främsta rummet historier om Amanda och Emil Waernqvist och deras affär. De stod på torget och sålde sina hantverk också. Deras dotter Elin hjälpte till. Hon stod hela sitt liv på torget, också som gammal, eftersom hon sålde lotter för DHR på äldre dar. Jag skulle bli så väldigt tacksam om ni delade med er! Jag? Det är barnbarnsbarnet Gittane Marie Iseland. Född i Bohuslän år 1959.

Själv vet jag ingenting om Oskarshamn, eftersom jag är Bohuslänningen och sen har bott 10 år utomlands. Men nu när frågorna kommer, då har mina närmaste gått bort. Själv kan jag berätta en ytterst liten del, som jag fått hjälp med att pusslat ihop, med tiden.

Jag började släktforska på 80-talet, först och främst för att finna vår "mörka vackra ådra". Trodde att vi var valloner kanske, för jag hörde av "di gamle" att vi talade franska en gång. Men tyvärr forskade jag i 20 år på "di döde". Varför börjar man först nu att komma på frågor till dem som levde en gång?? Och som nu antingen gått bort nu eller är "för gamla".. Suck! Nå, här kommer berättelsen om min pappas morfar och mormor Emil och Amanda Waernqvist.

Emil Waernqvist, var en glad ung man, som sjöng och spelade handklaver mm. Han reste runt som cirkusarbetare med Cirkus Madigan ett tag. Han och Hedvig var lika gamla, ja, "Elvira". Det måste varit under eller före 1886, eftersom Emil arbetade som grundläggare 1887, då en salva gick av och gjorde honom blind. Bara 20 år gammal.

Emil träffade sin Amanda Jonsdotter. När och var de först lärde känna varandra, det vet jag inte exakt. Men de gifte sig den 13 december 1904 i Oskarshamn.

Emil och Amanda tillverkade saker, som de sen sålde på marknader runtomkring i Småland. Emil spelade dragspel och sjöng vid deras stånd. Också Amanda spelade dragspel mycket bra. De stod också på Lilla Torget i Oskarshamn. Då var Emil 36 år och Amanda var 30 år. Deras son John föddes 1905, och därefter fick de dottern Elin 1906 och sonen Elof 1913. Den lilla familjen bodde på Slottsgränd 6, i Oskarshamn.

Den 31 december 1904 startade Emil och Amanda korghandel mm och fick en affärslokal på Hamngatan i Oskarshamn. En halvtrappa ned. Dottern Elin fick

hjälpa till i affären. De tillverkade korgar i rotting och gjorde såll mm. Såll är ett redskap som en stor sil, som sållar olika material i olika storlekar. Elin gjorde också smycken av mäniskohår, så som "hårkullorna" gjorde i Dalarna. Elin stod också på torget i Oskarshamn och sålde föräldrarnas produkter. Emil gick från Slottsgränd 6 till affären på Hamngatan, blind.

Så småningom flyttade de upp affärsverksamheten till Widenborgska huset på Lilla torget.

Butiken fick namnet:

E. WAERNQVIST

KORG BLECK &

SLÖJDAFFÄR

Där är idag rivet och i den nya byggnaden har Domus legat i alla år, som idag blivit 'COOPEXTRA'. Emil tog emot handikappade och lärde dem korgmakeri. Det fick han sen pris för.

Oskarshamn var tidiga med el, så affären hade elektriskt ljus, som ibland blinkade. Affären hade WC också. Det fanns ingen toalett i Oskarshamns stad, så alla som "blev nödiga" var välkomna till Amanda och Emil. Amanda och Emil tog ju aldrig semester, utan fanns alltid i affären, tillgängliga. Många kunder kom alltså in, utan att vara kunder. Där var många musiker, som hälsade på Amanda i affären, och många sjöng sina visor där också. Familjerna Waernqvist hade gott renommé. Emils pappa Sven Johan Waernqvist hade jobbat som polis! Ingrid Waernqvist mindes dem som mycket ordentliga och ärliga. Ingrids pappa präntade alltid i sina barn att vara lika prydliga, ordentliga och ärliga som hans bror Emil var.

Emils barn fick lära sig vara väldigt noga med skor. Skorna skulle vara välputsade varje dag. Emil var ju blind, så hans barn fick noga göra iordning hans skor också. En, för oss märklig, sak var att Emil och Amanda aldrig "duade" varandra. Han sa alltid Amanda, inte du. Och hon kallade honom för Waernqvist. Amanda Waernqvist fick sitt ansikte avfotograferat, leende i höckle. Det fotot ställdes ut på en utställningen i Paris. Emil genomgick 11 svåra operationer för att få tillbaka sin syn, men det misslyckades.

Emil Waernqvists föräldrar var:

* SVEN JOHAN WAERNQVIST, konstapel i Oskarshamn.

Sven Johan Waernqvist föddes 1847-08-13. Föräld-

rarna var CarlJohan Waernqvist f 1821 och Brita Maria Andersdotter f 1818. De gifte sig den 29 december 1846.

SvenJohan var först gruvarbetare, liksom sin far Carl Johan Waernqvist. Han arbetade mycket under sin livstid. Först som gruvsdräng i Arvidbergs gruva i Rönö socken. Sen flyttar hans familj till Misterhult, och där arbetade de i Solsta gruva, innan den lades ned. Carl Johan arbetade i Solstad gruva åren 1861-1876. Och detsamma gjorde hans pojkar också vissa tider.

1877 slutar gruvbrytningen i Solsta gruva. 200 personer arbetade där från år 1863 till 1876. Då var man nere på 356 meters djup. Fadern går i pension, "avsked", som det hette förr, och föräldrarna flyttar till torpet Tranebo i Plittorp i Misterhult.

Sven Johans bror Carl August blev bara 22 år. Han dog i feber i Solsta. Också hans syster Anna Lovisa dog ung, bara 30 år. Bröderna Anders Gustav och Nils Adolf vet jag heller inte så mycket om. Kanske de fastnade på sjön, eftersom de var ute ibland. Men hans mor Brita Maria dog 1905-07-21 i Fattigstugan i Misterhult (H). Sven Johan själv flyttade till Oskarshamn med sin fru Hilda Svensdotter.

*JOHANNA MATHILDA SVENSDOTTER

Emil Waernqvists mor HILDA Johanna Mathilda Svensdotter föddes 1842-09-07 i Hälsingö, Plåttorp i Misterhult socken.

Hilda var piga på gården Högskulla i Figeholm och kunde tala engelska. Hur det kom sig skulle jag gärna vilja veta. Också om det är hon som är "namne till" båten Johanna Mathilda, som ligger på botten i Figeholm hamn, och om det är hon som är "namne till" vägen i Figeholm, som heter 'Johanna Mathildas väg' !???

Då hon var 25 år träffade hon SVEN Johan Waernqvist. Men de fick inte gifta sig, eftersom Sven Johan bara var 19 år och omyndig. De fick avslag från högsta instans, och fick vänta. Myndighetsåldern var ju 21 år på den tiden.

Sven och Hilda flyttade till Oskarshamn. Han får först jobb som verkstadsarbetare i Oskarshamn. Men så blir han poliskonstapel i Oskarshamn stad.

Där satt ett gammalt fotografi på polisstationen i Oskarshamn, med poliserna som var i tjänst i Oskarshamn. Där fanns också Sven Johan Waernqvist. Undrar var det finns nu?

Amanda Waernqvists föräldrar var:

Amanda, gift med Emil Waernqvist, hjälpte sin pappa, som "smedhalva". Därför var hon enormt stark! Pappan var smedsmästare och hade en smedja på Köpmannagatan, men den låg på "ofri grund". På familjen Wullfs mark i Oskarshamn. Detta var från år 1864, då Amandas pappa Johan Alfred gifte sig med sin Matilda och flyttade till Oskarshamn. Johan Alfred har smitt låsen på Oskarshamns kyrka.

Amanda och hennes syster Alma arbetade på Oskarshamns Tändsticksfabrik. Det finns en artikel i Oskarshamns Tidningen den 17 januari 1944, där Amanda blir intervjuad om tiden på fabriken.

Amandas far Johan Alfred Jonsson var orgeltrampare och kyrkvaktmästare också, i Oskarshamns kyrka. Han var född i Hulstnäs i Långemåla 1838-03-09. Johan hade långt skägg och långt hår. Amandas mor var Matilda Svensdotter född 1840-12-28 i Drageryd II i Högsby.

Av Amandas syskon hamnade Carl på Nya Zeeland och Josefina blev FrälsningsOfficer i Oskarshamn. Syskonen Viktor, Alma och Anna gifte sig. Anna flyttade med sin man Herman Färdig.

Då Emil och Amanda levde hände det mycket i Sverige. Ett industrisamhälle växte fram.

År 1868 avskaffades ständsriksdagen. Den första Folkhögskolan upprättades. Norden fick ett gemensamt myntsystem 1873 och metersystemet infördes 1878. Tuberkulbacillen upptäckts 1882, difteribacillen år 1884 och Raduim upptäckts 1898.

Dynamon uppfanns 1866 av Siemens och ångturbinen uppfanns 1880 av Laval. Fonografen uppfanns 1877 och glödlampan 1879. Båda av Edison.

Sverige och Norge var i Union, dvs hade samma kung, Karl XV, men Finland tillhörde inte längre Sverige sen 1809.

Louis de Geer var Justitie-statsminister och lite viljestark, för trots bakslag, så fick han igenom till slut att kvinnor skulle få rätt att bli myndiga. Han var också med om att upphäva husagan, alltså husbönders rätt att kroppsligen tukta vuxna underlydande m.fl.

Rösträttsrörelsen rörelsen startar.

Åren 1867 och 1868 var det svår missväxt. Gårdsarbetare, drängar och fabriksarbetare började organisera sig. Storstrejker utbröt. bl.a. 1909. 1914 organiserades bondetåget.

Epidemiska sjukdomar florerade i Sverige, såsom
- Spanska sjukan 1918-1919, som tog flera miljoners liv runt om i världen.

- Kolera,
- Difteri,
- Smittkoppor 1873, 1875, 1926-1930,
- Vattkoppor
- Polio 1905, 1911-1913, 1949-1950, 1953
- Tuberkulos 1860-talet
- Spetälska 1873 (-1932)

Krig ute i Europa, och i resten av världen, om och om igen.

Vintern 1917-1918 var den svåraste sedan 1860-talet med svår brist på bröd och mjölk och mycket annat. Sedan kunde man bara köpa allt på Ransoneringskort och ransoneringskuponger.

- 1889 Världsutställning i Paris
- 1912 Olympiska spelen i Stockholm
- 1919 Åtta-timmarsdagen
- 1921 Kvinnlig rösträtt
- 1923 Radion, "rundradion"
- 1928 Penicillinet

Amanda Waernqvists pappa Johan Alfred Jonsson var socialistisk agitator. Han var vän med slaktare Hemmingsson och kände därför August Palm, som agiterade runt omkring i Sverige för ett bättre liv för massorna. August Palm var gift med slaktar'ns dotter.

Emils och hans ättlingars gissel! Kräftan!!!

Emils liv slutade med svåra, hemska plågor. Emil drabbades av Carcinoma intest Kräfta, dvs Skelettcancer. En fruktansvärd utdragen död fick han, men avled, äntligen, 1930-09-02. Bara 62 år och 4 månader.

Hans Amanda levde i 24 år efter hans död. Hon dog då hon precis fyllt 80 år, den 3 april 1954. Hon blev 80 år och 4 dagar.

Familjegraven, med svart sten, finns på Västra Begravningsplatsen, kvarteret 4. Där ligger Emil och hans Amanda tillsammans med sin dotter Elin, som dog i Bohuslän 1985. Också i cancer.

Emils dotterson Bror Iseland har levt i snart 45 år (2012), enbent, med fantomsmärtor och med återkommande cancer-metastaser, han också, med operationer och strålningar om och om igen. En riktigt kämpe!

Brors dotter drabbades också av cancer två gånger, hormoniell bröstcancer.

Också Emils dotterdotter fick cancer. Ingrid Carlsson Waernqvist hette hon, och dog två år före sin mor, 1983, av en hjärntumör, som hon plågats av i många år.

Detta var sagan om Emil och Amanda samt deras föräldrar och ättlingar.

Skulle bli så lycklig om jag fick respons genom brev eller mejl på min önskan att få veta minnen som ni har eller historia kring Emils och Amandas affär, samt Oskarshamns historia tiden 1850-1960.

Ha en fin sommar och en vacker höst !

Förväntansfull
GM Iseland
Kungälv
Bohuslän

Red ros

Ha' en riktigt bra tid
Var rädd om dig.. / Cuidará de usted / Prendre soin de vous / Klem / Knus / Kram /

Gittane Marie Iseland
Red ros

Tidsplan fram till årsmötet

År	Vecka	Dag	Tid	Verksamhet	Lokal
2012	46	17/11	12.00	Föreningsmöte	Kalmar stadsbibliotek
2013	2	9/1	18.00	Styrelsemöte	Kyrkogårdsgatan
	4	23/1		PLF-nytt nr 104	-"-
	7	16/2	14.00	Årsmöte	-"-

En rättelse samt komplettering av artikeln om Jonas Larsson Hallegård i nr 102

av Lars Vej Jens

I rad 18 står att Lars Hornstrands son Jonas föddes 1757; skall förstås var 1760, samma som på raden strax ovanför - Lars Månsson bytte ju namn till Hornstrand.

Vid förnyat studium i Visby landsarkiv av Landskontorets inskrivningsregistret för gotländska båtsmän, fann jag att Jonas Larsson skrevs in för första gången redan 1779, den 5:e juli. Då av kompanichefen Johan von Schulz, som "reservekarl" för Skos rote och som ersättare för Hans Hansson Martille, som blivit antagen till artillerist. J L står här som dräng och har inte givits något nr eller båtsmansnamn. Enligt vad Kjell Olsson anger i sin bok om Gotlands båtsmanshåll var det praxis på Gotland att 2 rotar delade på ansvaret för en fördubblingsbåtsman. Men tydligen kunde man registrera en reservkarl för en rote ändå.

I inskrivningshandlingen står det att hans ålder var 19 år. Alltså var redan då åldern felaktig, och det kan alltså inte hänföras till fel på grund av oriktig avskrivning från

tidigare mönstring, som ju annars är vanligt. Antingen har det stått fel i hans flyttningsbetyg från Högby eller möjligen har man helt enkelt skrivit in en uppskattad ålder. Han visste kanske inte själv hur gammal han var. I inskrivningshandlingen för 1781 den 18 april, då han skrevs in som ordinarie båtsman nr 81 för Hallegårds rote, står som randanmärkning, att han vid avräkningsmötet 1781 blivit fördubb. i nr 41 Stander (fördubbling för nr 81, båda i Hejde socken /min anm).

Rekryteringen hade denna gång gjorts av Skos rote nr 110, som var rekryteringsansvarig enligt gällande turordning mellan rotarna. Det låg väl närmast till hands att rekrytera den egna rotens reservkarl. Tydligen hade inte denna rekrytering noterats av Arders rote, som i sin tur rekryterade Båtel Båtelsson till ordinarie nr 81 i Hallegårds rote. Det hela slutade i alla fall med att Jonas Stander blev ordinarie som Jonas Hallegård och att Båtel Båtelsson i stället blev fördubblingsbåtsman som Båtel Stander.

Sveriges släktforskarförbund växer

Intresset för släktforskning fortsätter att växa i Sverige. Tidigare i år blev Herrljunga Släktforskare Släktforskarförbundets 168:e medlem. De startade med 16 medlemmar, men är mycket optimistiska om framtiden. Deras närmaste planer är skaffa sig en egen hörna på biblioteket.

Det senaste tillskottet av föreningar och Släktforskarförbundets 169:e medlem heter Spanskamerikansk Släktforskning - Genealogia Hispanioamericana, förkortat SpAm-Gen. Det är en förening, som bildats för att främja släktforskning i hela Sverige knuten till de huvudsakligen spanskspråkiga länderna i den amerikanska dubbelkontinenten. Den bildades som ett resultat av projektet Släktforskning för invandrare år 2012 och är ännu i sin linda. SpAm-Gen är bara verksam i Storstockholm, men har för avsikt att organisera släktforskning för spanskamerikaner i hela Sverige.

Så här i början är föreningen koncentrerad till två verksamheter - att bilda en fungerande organisation, samt att ordna resurser, så att man kan genomföra släktforskar kurser. Det senaste är det svåraste, eftersom medlemmarna måste beställa mikrofilmade kyrkböcker av mormonerna genom FamilySearch, och det har visat sig, att det saknas möjligheter för intresserade att

forska i grupp. Det fattas helt enkelt kurslokaler med läsapparater för rullfilm. Föreningen samlar därför f.n. in läsapparater, som ställts undan av föreningar och privatpersoner. AT

Efter det att denna artikel skrivits, meddelade Förbundsnytt, att medlemsförening nr 170 just anslutit sig till förbundet. Det är Nynäshamns släktforskarförening, som i dagsläget har 50 medlemmar.

Medlemmarna i SpAm-Gen är från Columbia, Spanien, Kuba, Peru, Chile, Uruguay och Argentina. Ännu så länge...

Nytt eller uppdaterat efter PLF-nytt nr 102

Datum	Församling	Kod	Födda	Vigda	Döda
20120812	Augerum	AUG			1901-1946
20120809	Dörby	DÖR		1938-1957	
20120925	Fagerhult	FAG		1940-1950	
20120812	Flymen	FLY			1920-1946
20120812	Förkärla	FÖK	1767		
20120911	Hallingeberg	HAL	1940-1941	1940-1941	
20120911	Hjorted	HJO	1940-1941	1940-1941	
20120811	Hälleberga	HÄL	1871-1878		
20120813	Hälleberga	HÄL			1901-1946
20120720	Jämjö	JÄM			1901-1946
20120806	Kalmar Mosaiska församling	KMO	1888-1939	1888-1939	1888-1939
20120802	Kalmar stadsförsamling	KST		1941-1943	
20120811	Kalmar stadsförsamling	KST			1942-1950
20120829	Kalmar stadsförsamling	KST		1944	
20120911	Kalmar Stadsförsamling	KST		1945	
20120809	Karlslunda	KAR	1895-1924		
20120812	Kristianopel	KOP			1901-1939
20120803	Kristvalla	KRV		1936-1951	
20120810	Listerby	LIS	1921-1941		
20120813	Lju der	LJD			1901-1946
20120809	Ljungby	LJU		1938-1941	
20120812	Ljungby	LJU		1942	
20120829	Ljungby	LJU		1943	
20120803	Långasjö	LÅS		1907-1950	
20120813	Madesjö	MAD		1941-1950	
20120813	Madesjö	MAD	1941		
20120805	Mörlunda	MÖR	1856		
20120722	Oskar	OSC		1895-1920 1936 1938-1952	
20120805	Oskarshamn	OSK	1922		
20120812	Ramdala	RDA			1901-1946
20120725	Ringamåla	RIA	1941	1941	1931-1941
20120720	Sillhövda	SIL			1901-1946
20120812	Sturkö	STU			1915-1946
20120815	Söderåkra	SÖD	1938-1940		
20120812	Torhamn	TOH			1901-1946
20120911	Törnsfall	TÖR	1940-1941	1940-1941	
20120815	Åby	ÅBY			1901-1938
20120809	Åseda	ÅSE			1945-1955
20120814	Åseda	ÅSE			1956-1964
20120813	Örsjö	ÖRS		1894	

Antalet poster i vår databas är i dag 4 808 120.

Nya medlemmar i PLF

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr
3010	Kenneth Kifby	Främsteby 2	577 93	HULTSFRED	
3011	Susanne Lieberg	Ekebacken Gamla Affären 1 Lgh 1001	566 93	BRANDSTORP	036-434 08
3012	Britt-Marie Svedberg	Kungsvägen 63 A Lgh 1401	914 32	NORDMALING	0930-109 55
3013	Lian Boquist	Björkbacksvägen 45, Lgh 1202	135 40	TYRESÖ	08-742 62 93
3014	Birgitta Karlsson	Västergatan 1 4 tr	633 43	ESKILSTUNA	
3015	Jan Lilliesköld	Johannedalsvägen 150	863 37	SUNDSVALL	060-53 63 59
3016	Marianne Tholander	Mileniigatan 1 F Lgh 1503	724 61	VÄSTERÅS	021-372 22 41
3017	Torgny Andrée	Takargatan 34	804 31	GÄVLE	026-19 17 87
3018	Helena Stark	Karin Alinders väg 27	747 32	ALUNDA	0174-134 94
3019	Gunnel Höglander	Skolgatan 18	579 32	HÖGSBY	
3020	Yvonne Hällström	Box 2820	403 20	GÖTEBORG	
3021	Lars Hultenius	Stenhagsgatan 5	572 75	FIGEHOLM	0491-313 91
3022	Dieter Schmatz	Litorinavägen 8	572 40	OSKARSHAMN	
3023	Lars Gustafsson	Långrevsgatan 7	572 40	OSKARSHAMN	0491-108 12
3024	Laila Djupfors	Djuperäsk Sjödal 1	572 91	OSKARSHAMN	0491-611 62
3025	Hans Hansson	Gillberga Solgården 124	570 76	RUDA	0491-222 11
3026	Erling Norberg	Parkgatan 6	632 26	ESKILSTUNA	016-12 44 02
3027	Eva Eliasson	Bryggaregatan 6 A, Lgh 11 01	572 30	OSKARSHAMN	0491-76 09 67
3028	Michael Johansson	Gullrands väg 177	145 64	NORSBORG	08-531 91 1 81
3029	Roland Bezanter	Västar Räknäsvägen 8	134 38	GUSTAVSBERG	08-570 32 6 92
3030	Roland Forsberg	Åninge 119 Svingen	598 94	VIMMERBY	0492-700 03
3031	Nils Ulmgren	Villavägen 19	178 33	EKERÖ	08-560 33 1 81
3032	Staffan Waxegård	Bågegatan 26	212 28	MALMÖ	040-18 17 40
3033	Gun Hellqvist	Svarthällsvägen 2	572 62	OSKARSHAMN	0491-157 86

24 nya medlemmar efter PLF-nytt nr 102

Antalet medlemmar är idag 1 638, varav 1 564 har betalat för 2012

Kulturnatten den 9 november

Välkommen till årets kulturnatt, som äger rum fredagen den 9 november för 18:e året i rad.

Det är sällan man ser så mycket folk i rörelse i staden, som under kulturnätterna. Nästan alla föreningar, företag och skolor m.m. visar upp sig och sin verksamhet för kommunens invånare. Överallt i staden pågår någon aktivitet. Sång, musik, teater, foto, information,

dans och konserter brukar finnas med. Trots att arrangemangen är många, brukar alla vara välbesökta. Programhäften, som i detalj beskriver alla aktiviteter, kommer att finnas i tryck på Turistbyrån och alla bibliotek i kommunen från den 2 november.

PLF kommer då som vanligt att ha öppet hus i lokalerna på Kyrkogårdsgatan 11 mellan klockan 17.00 och 22.00.

Rädda våra Socknar!

Runt om i landet pågår nu flera aktioner för att stämma i bäcken för det förslag som finns om att ta bort socken (församling) i folkbokföringen.

Det har varit flera tidningsartiklar, lokalradio etc. som olika släktforskare har tagit initiativ till. På text tv i fre-dags stod t.ex. om släktforskare som protesterar mot det förslag som bereds och det har också tagits upp av flera tidningar.

Vi trodde att den här frågan hade bordlagts en gång för alla då man beslutade att ersätta socken med be-greppet distrikt som skulle motsvaras av det vi har idag, socken, som många gånger är detsamma som församling. Vi har accepterat ”distrikt” med tanke på att staten och kyrkan har gått skilda vägar.

Skatteverket envisas med att driva frågan av oklara skäl via Finansdepartementet. Just nu pågår ett arbete i departementet på en proposition om att enbart folkbokföra oss på fastighet och kommun. Det finns stor risk att den propositionen kommer till riksdagen inom bara några veckor.

På förbundsstämman i augusti togs ett uttalande som förbundet har skickat till utskottsledamöter i finans- och kulturutskotten samt till partiledarna m.fl. Länk till uttalandet finns på Rötter, följ länk nedan.

Vi som släktforskar idag har ett ansvar för att framtida släktforskare också ska kunna släktforska! Går detta

förslag igenom kommer det att väsentligt försvåra fram-tida forskning!

Nu brådskar det att påverka så mycket vi kan och hinner göra! Ta kontakt med din riksdagsman och tala om vad du tycker! Mejladresser till samtliga finns på riksdagens hemsida.

Sveriges Släktforskarförbund stöder det initiativ till upprop/protest som finns på <http://upprop.nu/NRMK> då det är bäst att alla underskrifter samlas på ett ställe.

Du kan ansluta dig till Facebookgruppen ”Rädda våra socknar”. Den gruppen, liksom uppropet, har fått många sympatisörer bara det senaste dygnet. På Anbytarforum har en diskussion pågått i helgen.

Vi uppmanar nu alla föreningar att aktivt göra så mycket man kan för att sprida information om uppropet!

Skriv under här:

Uppropet - <http://upprop.nu/NRMK>

Läs mer här:

På Rötter - <http://www.genealogi.se/>

Ted Rosvalls upprop - http://www.genealogi.se/nyheter/userfiles/farval_ostra_skrubeby.pdf

Sveriges Släktforskarförbund
Anderstorpsvägen 16, 171 54 Solna
info@genealogi.se | www.genealogi.se

Brevfrågor på databasen sänds till
PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

Tel. Arbetsstugan 0491-76 08 78

Telefontider till PLF-lokalen:

Tisdagar 13.⁰⁰ - 16.⁰⁰

Plusgironummer 40 09 38–7

Bankgironummer 386-0475

E-post: info@plfoskarshamn.se

Du kan också skicka dina frågor via vår hemsida, som du når med adressen **www.plfoskarshamn.se**.

Under rubriken internet-sökning hittar du vårt elek-troniska formulär. Eller direkt med frankerat kuvert (2 x 6 kronor) till

PLF, Box 23, 572 21 Oskarshamn

Tel. 0491-76 08 78

Edith Carlsson, Kumlemar 304

380 53 FLISERYD Tel. 0491-930 14.

Kostnader för brevfrågor

Vi tar **40 kronor per svar** enligt det särskilda fråge-formuläret eller för brev med max fem frågor.

Vi tar **80 kronor för samma tjänster** till icke med-lemmar.

Sänd också med ett

frankerat svarskuvert (2 x 6.00 kr = frimärke)!

Avgifterna för svar på brevfrågor sändes in via plus-giro. OBS! Sänd ej kontanter tillsammans med sök-blankett och brev.

Pengarna sänds via plusgiro. Meddela på talongen, vad pengarna är avsedda för. Det kan ibland uppstå miss-förstånd om detta.

Nästa nummer av PLF-nytt
kommer ut den 23 januari 2013